

भाग ३
नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयको
सूचना
विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७

विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ को दफा ३६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यी नियमहरूको नाम "विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७" रहेको छ ।
(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-
  - (क) "अनुगमन तथा नियमन समिति" भन्नाले ऐनको दफा २३ को उपदफा (२) बमोजिम गठित अनुगमन तथा नियमन समिति सम्झनु पर्छ ।
  - (ख) "ऐन" भन्नाले विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ सम्झनु पर्छ ।

- (ग) "सिफारिस समिति" भन्नाले ऐनको दफा १४ को उपदफा (४) बमोजिमको सिफारिस समिति सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद-२

बोर्ड सम्बन्धी व्यवस्था

३. खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट छनौट गर्ने: (१) सिफारिस समितिले बोर्डको अध्यक्ष पदमा नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न ऐनको दफा १७ बमोजिम योग्यता पुगेका उम्मेदवारहरूलाई आवेदन पेश गर्न कम्तीमा पन्ध्र दिनको म्याद दिई पेश गर्नु पर्ने विवरण तथा कागजात खुलाई राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको सूचना बमोजिम प्राप्त हुन आएका आवेदनहरू मध्येबाट सिफारिस समितिले योग्य उम्मेदवारहरूको अल्पसूची तयार गरी त्यस्ता उम्मेदवारहरूलाई अन्तर्वार्ता, व्यवसायिक कार्ययोजना र सो को प्रस्तुतीकरणको लागि आमन्त्रण गर्नु पर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमका उम्मेदवारमध्येबाट सिफारिस समितिले अन्तर्वार्ता, व्यवसायिक कार्य योजना र सो को प्रस्तुतिकरणबाट सबै भन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने बढीमा तीन जना उम्मेदवारको नाम नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्नेछ।

४. **बोर्डको काम, कर्तव्य र अधिकार:** ऐनमा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त बोर्डको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम विज्ञापन एजेन्सी सञ्चालन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने,
- (ख) सरकारी विज्ञापन बापतको रकम भुक्तानी प्रक्रिया पारदर्शी रूपमा हुने व्यवस्था गर्ने,
- (ग) बोर्डको कोष तथा चल अचल सम्पत्तिको सञ्चालन, व्यवस्थापन र संरक्षण गर्ने,
- (घ) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको व्यवस्था कायम गर्ने ।

५. **विज्ञापन सामग्रीको परीक्षण सम्बन्धी आधार:** बोर्डले विज्ञापन सम्बन्धी सामग्रीको परीक्षण सम्बन्धी मापदण्ड बनाउँदा देहायका आधारलाई ध्यान दिनु पर्नेछः-

- (क) सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशन तथा प्रसारण हुने विज्ञापनको प्रकृति,
- (ख) सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशन तथा प्रसारण हुने विषय वस्तु र समय,
- (ग) विज्ञापनमा समावेश हुने श्रव्य, दृश्य वा श्रव्य दृश्य, शब्द, चिह्न, सङ्केत, अक्षर, अङ्क र आकार,

(घ) बोर्डले उपयुक्त ठानेका अन्य आधार ।

६. लोक कल्याणकारी वा सार्वजनिक हित सम्बन्धी विज्ञापनको

प्रकाशन वा प्रसारण: (१) नेपाल सरकार वा नेपाल सरकार अन्तर्गतका निकायले लोक कल्याणकारी वा सार्वजनिक हित सम्बन्धी विज्ञापन प्रकाशन तथा प्रसारण गर्नु परेमा त्यस्तो विज्ञापन तयार गरी बोर्डमा पठाउनु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त विज्ञापन बोर्डले देहायका आधारमा सञ्चार माध्यमलाई समानुपातिक रूपमा वितरण गर्नु वा गराउनु पर्नेछ:-

(क) प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको सञ्चार माध्यमको वर्गीकरण,

(ख) सञ्चार माध्यमको प्रकाशन सङ्ख्या र भौगोलिक रूपमा वितरणको अवस्था,

(ग) सम्बन्धित सञ्चार माध्यममा नागरिकहरुको पहुँच,

(घ) महिला, दलित वा अन्य पिछडिएको समुदायबाट वा पिछडिएको भौगोलिक क्षेत्रमा सञ्चालित सञ्चार माध्यम,

(ङ) लोककल्याणकारी वा सार्वजनिक हित सम्बन्धी विज्ञापन प्रकाशन वा प्रसारणका लागि मन्त्रालयले समय समयमा तोकेका अन्य आधार।

(३) बोर्डले सम्बन्धित सञ्चार माध्यमसँग उपनियम (२) बमोजिमको आधारको पुष्ट्याई हुने कागजात वा प्रमाण माग गर्न सक्नेछ ।

७. **सदस्यको सुविधा:** (१) सदस्यहरूले बोर्डको बैठकमा भाग लिएर बापत अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा मन्त्रालयले तोके बमोजिमको बैठक भत्ता पाउने छन्।

(२) बोर्डको बैठकमा आमन्त्रित विज्ञलाई बैठकमा भाग लिएर बापत सदस्य सरहको बैठक भत्ता प्रदान गरिनेछ ।

८. **सेवा करारमा रहने कर्मचारीको पारिश्रमिक तथा विशेषज्ञ सेवा:** (१) बोर्डलाई आवश्यक प्राविधिक र विज्ञ कर्मचारी मन्त्रालयले ऐनको दफा २० को उपदफा (२) बमोजिम उपलब्ध गराउन नसेकमा बोर्डले प्राविधिक वा विशेषज्ञ कर्मचारी खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट छनौट गरी एक पटकमा एक वर्षमा नबढ्ने गरी सेवा करारमा नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बोर्डले कार्यालय सहयोगी, कम्प्युटर अपरेटर, सवारी चालक सेवा करारमा नियुक्त गर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम सेवा करारमा नियुक्त कर्मचारीको पारिश्रमिक निर्धारण गर्दा नेपाल सरकारको समान तहका कर्मचारीको पारिश्रमिक भन्दा बढी नहुने गरी निर्धारण गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद - ३

उजुरी तथा जाँचबुझ

९. **उजुरी तथा निर्णय:** (१) ऐनको दफा २७ बमोजिम उजुरकर्ताले लिखित वा विद्युतीय माध्यमबाट बोर्ड, अनुगमन तथा नियमन समिति वा स्थानीय तहमा उजुरी दिन सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त हुने उजुरी वा अन्य निकायबाट कारवाहीका लागि लेखी आएका उजुरीलाई बोर्ड, अनुगमन तथा नियमन समिति वा स्थानीय तहले छुट्टै दर्ता किताबमा दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम दर्ता भएका उजुरी उपरबोर्ड, अनुगमन तथा नियमन समिति वा स्थानीय तहले जाँचबुझ गर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा प्राप्त उजुरी प्रथम दृष्टिमा नै तथ्य युक्त नदेखिएको वा दुख वा हैरानी दिने उद्देश्यले मात्र दिएको देखिएमा त्यस्तो उजुरीलाई तामेलीमा राख्ने निर्णय गर्न सकिनेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम तामेलीमा राख्ने निर्णय भएका बाहेक अन्य उजुरी जाँचबुझ गर्दा बोर्ड, अनुगमन तथा नियमन समिति वा स्थानीय तहले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित व्यक्तिसँग सोधपुछ गर्ने, कागज प्रमाणहरू पेश गर्न लगाउने, स्थलगत निरीक्षण गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

(६) बोर्ड, अनुगमन तथा नियमन समिति वा स्थानीय तहले उपनियम (४) बमोजिम तामेलीमा राख्ने निर्णय वा ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम गरेको कारवाहीको जानकारी सातदिन भित्र उजुरी कर्तालाई दिनु पर्नेछ ।

(७) उजुरी उपरको जाँचबुझ सम्बन्धी अन्य कार्यविधि ऐन तथा यस नियमावलीको अधीनमा रही बोर्ड, अनुगमन तथा नियमन समिति वा स्थानीय तहले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-४
विविध

१०. **घर वा कार्यालयको परिसरमा राख्ने होर्डिङ्ग बोर्डको आकार:**
ऐनको दफा ४ को उपदफा (२) बमोजिम आफ्नो पेशा वा व्यवसाय गर्ने घर वा कार्यालयको परिसरमा राखिने होर्डिङ्ग बोर्डको आकार बोर्डले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
११. **विज्ञापन एजेन्सी सूचीकृत हुनु पर्ने:** (१) बोर्डमा विज्ञापन एजेन्सीको रूपमा सूचीकरण हुन चाहने एजेन्सीले सूचीकृत हुन पाँच हजार रुपैयाँ दस्तुर तिरी देहायको विवरण सहित अनुसूची बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ:-
- (क) विज्ञापन सम्बन्धी कार्य गर्ने उद्देश्यले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको प्रमाणपत्र र सोको नवीकरण गरेको कागजात,
  - (ख) गत आर्थिक वर्षसम्मको कर चुक्ता प्रमाणपत्र,
  - (ग) वार्षिक कारोबार तथा त्यस्तो एजेन्सीको पूँजी सङ्ग्रचना देखिने विवरण,
  - (घ) बोर्डले तोकेका अन्य कागजात तथा विवरण ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन तथा विवरण मनासिब देखिएमा बोर्डले त्यस्तो संस्थाको नाम सूचीकृत गरी सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम सूचीकृत भएका विज्ञापन एजेन्सीले प्रत्येक आर्थिक वर्षको पुस मसान्तभित्र एक हजार रुपैयाँ नवीकरण दस्तुर बुझाई नवीकरण गर्नु पर्नेछ ।

१२. **अभिलेख राख्नु पर्ने:** (१) नियम ११ बमोजिम सूचीकृत भएका विज्ञापन एजेन्सीले आफ्नो एजेन्सी मार्फत गरिएका विज्ञापनहरूको दर्ता किताब खडा गरी अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम राखिएको अभिलेखको बोर्डले आवश्यकता अनुसार निरीक्षण गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम निरीक्षण गर्दा अभिलेख सम्बन्धमा कुनै सुधार गर्नु पर्ने देखिएमा सो सुधार गर्न बोर्डले त्यस्तो एजेन्सीलाई निर्देशन दिन सक्नेछ । त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित एजेन्सीको कर्तव्य हुनेछ ।

१३. **कोष तथा खाता सञ्चालन:** (१) बोर्डको खाता अध्यक्ष वा निजले तोकेको बोर्डको वरिष्ठ कर्मचारी र लेखा सम्बन्धी काम गर्ने प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।

(२) मन्त्रालयले आवश्यक देखेमा जुनसुकै बखत बोर्डको हिसाब किताब जाँच गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

१४. **कार्यसम्पादन सम्झौता गर्नुपर्ने:** (१) अध्यक्षले मन्त्रालयको सचिवसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम कार्य सम्पादन सम्झौता गर्दा बोर्डको वार्षिक कार्यक्रम तथा ऐनको दफा १८ को उपदफा (६) मा उल्लिखित अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकारको मापन गर्न सकिने गरी गर्नु पर्नेछ।
१५. **अन्यत्र काम गर्न नहुने:** अध्यक्षले अन्यत्र कुनै पनि प्रकारको नोकरी गर्न, आर्थिक लाभ वा कुनै सुविधा प्राप्त गर्ने गरी परामर्शदाता, सल्लाहकार, विशेषज्ञ वा कुनै हैसियतले सेवा प्रदान गर्ने कार्य गर्नु हुँदैन ।
१६. **स्वघोषणा गर्नु पर्ने:** बोर्डका सदस्यले बोर्डको कुनै काम कारबाहीमा आफ्नो वा आफ्नो परिवारको सदस्य वा नजिकको नातेदारको कुनै निजी स्वार्थ रहेको वा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा कुनै संलग्नता रहेको भएमा बोर्ड समक्ष स्वघोषणा गर्नु पर्नेछ ।
१७. **भाग लिन नहुने:** बोर्डको बैठकको कार्यसूचीमा समावेश भएको कुनै विषयमा कुनै सदस्यको निजी स्वार्थ रहेको भएमा सम्बन्धित सदस्यले त्यस्तो छलफल वा बैठकमा भाग लिन हुँदैन।
१८. **कामकाज गर्न तोक्न सक्ने:** अध्यक्ष नियुक्ति नभएसम्म वा अध्यक्षले कुनै कारणले पदमा रही काम काज गर्न नसक्ने वा नपाउने अवस्था भएमा मन्त्रालयले ऐनको दफा १४ को उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिमको सदस्यलाई अध्यक्षको कामकाज गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ।

१९. **वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने:** बोर्डले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र आफूले सम्पन्न गरेका कामको वार्षिक प्रतिवेदन मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।
२०. **अनुसूचीमा थपघट वा हेरफेर:** बोर्डको सिफारिसमा मन्त्रालयले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी अनुसूचीमा आवश्यक थपघट वा हेरफेर गर्न सक्नेछ।

अनुसूची

(नियम ११ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

विज्ञापन एजेन्सीको रुपमा सूचीकरण हुनका लागि दिने निवेदनको
ढाँचा

श्रीमान अध्यक्षज्यू,
विज्ञापन बोर्ड, नेपाल ।

विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ तथा विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७ को अधीनमा रही विज्ञापन एजेन्सीको व्यवसाय सञ्चालन गर्ने इच्छा भएकोले देहायको विवरण सहित विज्ञापन एजेन्सीको रुपमा सूचिकृत हुनका लागि यो निवेदन पेश गरेको छु ।

विवरण:

- (१) विज्ञापन एजेन्सीको नाम:
- (२) संस्थाको कार्यालयको ठेगाना:
- (३) व्यवसायिक कार्ययोजनाको विवरण:
- (४) पूँजीको विवरण:
  - (क) अधिकृत पूँजी:
  - (ख) जारी पूँजी:
  - (ग) चुक्ता पूँजी:
- (५) कर्मचारीको व्यवस्था:
  - (क) पूरा समय काम गर्ने सङ्ख्या:
  - (ख) आंशिक समय काम गर्ने सङ्ख्या:
  - (ग) स्तरअनुसारको सङ्ख्या:
- (६) उपलब्ध वा प्रस्तावित भौतिक साधनको विवरण:

- (७) सञ्चालकको अन्य व्यावसायिक कारोबारसँग सम्बन्ध भए
त्यस्तो कारोबारको विवरणः
- (८) अन्य प्रसाङ्गिक कुराः

संस्थाको छापः

निवेदकको दस्तखतः

सञ्चालकको नामः

संस्थाको नामः

मितिः

ठेगानाः

आज्ञाले,

हरिप्रसाद बस्याल

नेपाल सरकारको सचिव ।